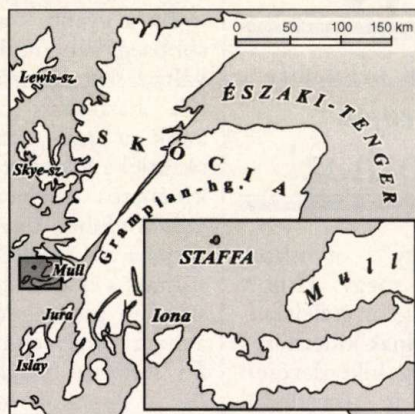

A FINGAL-BARLANG

Az egyik leghíresebb bazaltképződménynek, az Óriás Útjának látványával néhány éve (1995-ben) kápráztattuk el olvasóinkat. Ezúttal a skóciai „kistestvért”, a Fingal-barlangot és környékét mutatjuk be.

Skócia földje nem tartozik a leggyakoribb turistacélpontok közé. Hűvös, csapadékos nyara, hideg tengervize nem valami vonzó, egy földrajzos számára azonban a természeti és kulturális értékek kifogyhatatlan tárházát kínálja. Van, akit a jégkorszak idején átmunkált, tavakban, jégvájta formákban gazdag táj vonz, s van, akit a skót várak vagy az ősi kultikus építmények ragadnak meg. Nekem az egyik fő úticélom a Staffa szigetén található Fingal-barlang volt. A Kelet-Skócia partjainál fekvő Belső-Hebridák második legnagyobb szigetére, Mull-ra Obanból indul a komp; onnan külön barlangnéző járatokat indítanak. A vidéken az évi csapadékmennyiség a 2000 millimétert is meghaladja, így igazán nagy szerencse kell

használni fel. A legelők – épp a sok csapadék miatt – elképesztően üdék és változatosak. A sziget déli nyúlványának nyugati végét elérve kis motoros csónakokra rakják a turistát, attól füg-

gően, hogy a közelben levő két apró sziget közül melyikre kíváncsi: a negyven skót király sírját birtokló Ionára vagy a barlangjáról nevezetes Staffára...

Staffához közeledve már messziről látszik híressége, a Fingal-barlang. Egyedülállóságát anyaga adja. Barlang általában karbonátos kőzetekben alakul ki a leszivárgó szén-dioxidos víz oldásos tevékenysége révén. Itt azonban másról van szó. A sziget ősi kristályos alapjára a földtörténeti harmadidőszakban vastag bazalt települt. Ez – hasonlóan a mi Szent György-hegyünkhöz – „bazaltorgonák” alakjában látható most. A tenger a hullámok romboló erejével ebben alakította ki a barlangot. A sziget peremén több abrázíós* üreg is van, a legnagyobb a Fingal, bár ez sem vetélkedhet a maga mintegy 50 méteres hosszával a „leghosszabb barlang” címéért.

A mindenfelé kibukkanó bazaltorgonák a legkülönösebb formákat produkálják: hol íves futásuk, hol tücatnyi szálból álló nyalábszerű szerkezetük ejtik ámulatba a látogatót. (Egyébként a szomszédunkban, az Erdélyi-érchegységben a Detunata bazaltorgonái hasonlóan ívesek.) A környéken még több apró sziget dugja ki a fejét a vízből, s közülük több fontos madárpihenő Európa e rejtett zugában.

SZABÓ GERGELY

A TÁTONGÓ FINGAL-BARLANG

STAFFA ÍVES BAZALTORGONÁI

ahhoz, hogy ragyogó napsütésben indulhasson útnak az ember.

Mullt – akárcsak Skócia többi részét – az eljegesedés erősen átformálta. Az egykori bazaltvulkánnak mára – jórészt a jég munkája nyomán – csak romjai maradtak. Az út pompás jégvájta völgyekben vezet a sziget déli karéján. A formák remekül tanulmányozhatók. Fa nemigen zavarja a bármészködést, a gyakori viharos szelek miatt az erdőhatár nagyon alacsonyan húzódik, a védettebb helyek fát pedig az ember

